

KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
Bursa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
KARAR

Toplantı Tarihi ve No : 15.12.2017/ 325
Karar Tarihi ve No : 15.12.2017/ 7450

Toplantı Yeri
BURSA

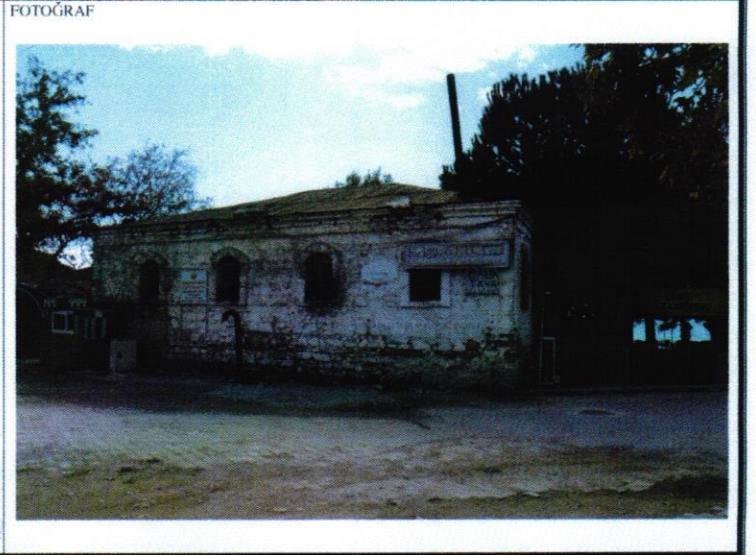
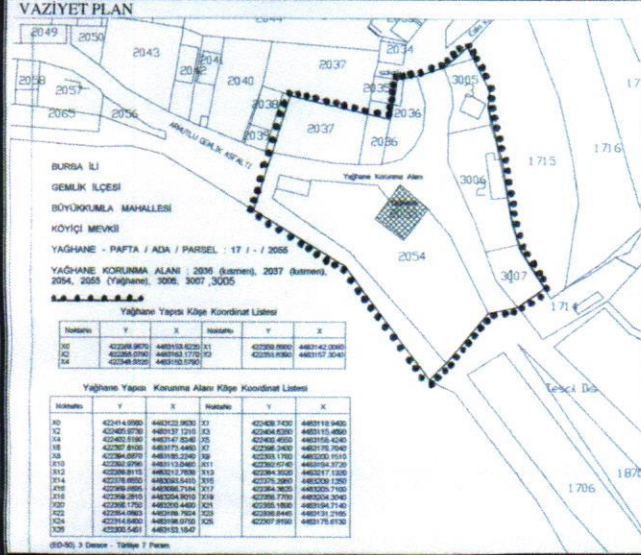
Bursa İli, Gemlik İlçesi, Büyük Kumla Mahallesi, 17 pafta, 2055 parselde yer alan Yağhane yapısının tescil önerisine ilişkin Kurul Müdürlüğünün 29.11.2017 tarih ve 5609 sayılı uzman raporu okundu, ekleri ve dosyası incelendi yapılan görüşmeler sonucunda;

Bursa İli, Gemlik İlçesi, Büyük Kumla Mahallesi, 17 pafta, 2055 parselde yer alan Yağhane yapısının; 2863 sayılı yasanın 6. Maddesi ve ilgili yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşıması nedeniyle aynı yasanın 7. Maddesi gereğince “korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı” “Endüstriyel Kültür Mirası” olarak tescil edilmesine, koruma grubunun K.T.V.K.Y.K.’nın 05.11.1999/660 tarih-sayılı ilke kararı uyarınca 2.Grup olarak belirlenmesine, 5.11.1999/664 sayılı ilke kararı uyarınca, Sit Paftasında, koordinatları ile belirlenen alanın “Koruma Alanı” olarak belirlenmesine yapının geleceğine yönelik olarak rölöve ve restorasyon projelerinin hazırlanmasına, Yağhane yapısının içinde bulunan makinalar, teçhizat ve yapının giriş kapısı önünde bulunan ezgi taşlarının envanterlenerek değerlendirilmek üzere Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:
İLİ: Bursa	İLÇESİ: Gemlik	MAHALLESİ / KÖYÜ: Büyük Kumla	KORUMA	ANITSAL	1 2 3
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA:17 ADA: PARSEL: 2055	DERECESİ	ÇEVRESEL	1 2 3
ADI: YAĞHANE	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: (ÜSLUP) Osmanlı Dönemi	ÇEVREYE AYKIRI	1 2 3
	YAPIM TARİHİ: 19 yy. Başları	KİTABE:	VAKFIYE		

GENEL TANIM: Yağhane yapısı; Büyük Kuma Sahili ve Mahalle meydanı arasında yer almaktadır. Yapı tek katlı, doğu-batı doğrultulu dikdörtgen planlı olup harman tuğla+moloz taştan oluşan almalı sistemde inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMENLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	B	ORTA		B		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	C	FENA		C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

GÖZLEMLER: Yağhane Yapısının özgün dokusunun korunmuş olduğu, oldukça sağlam durumda bulunduğu görülmektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ	Gemlik Belediyesi	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:	Gemlik Belediyesi
----------------	-------------------	--	-------------------

YAPILAN ONARIMLAR:

<p>AYRINTILI TANIM:</p> <p>Yağhane yapısı; tek katlı, doğu-batı doğrultulu dikdörtgen planlıdır. Yağhanenin hemen bitişiğinde sonradan yapıya dâhil edilerek kullanıldığı anlaşılardan sundurma şeklinde eğimli çatıyla örtülmüş iki bölmeli harap durumda bulunan müstemilat yer almaktadır. Yapı harman tuğla+moloz taştan oluşan almalı sistemde inşa edilmiştir. Duvarlarda moloz taş örgü üzerine çift sıradan oluşan hatlı ve saçak altında ise dört sıra kademeli tuğla dizisi görülmektedir. Yapının yuvarlak formdaki kapı ve pencere kemerleri ve söveleri harman tuğladan meydana gelmekte olup, kapı kemerinde dışa taşınmış tuğladan kilit taşı bulunmaktadır. Yağhane yapısının güney ve kuzey cepheslerinde dörder adet ve batı giriş cephesinde ise iki adet pencere açıklıkları mevcut olup pencereler demir parmaklıklardır. Batı yönüne açılan anıtsal demir kapı ortada tek ve iki yanda çift olmak üzere üç kanatlıdır. Kapının iki yan kanatları üst ve altta kare ortada ise dikdörtgen bölümden oluşmakta olup bölmeler arasında kabartma şeklinde oluşturulmuş bitkisel bezekler yer almaktadır. Yağhane yapısının dış ve iç beden duvarlarının beyaz, kapı ve pencere kemerlerinin ise kırmızı renkte boya ile boyandığı görülmektedir. Yağhanenin kırma çatı formundaki üst örtüsünün üzeri sac malzeme ile kaplanmıştır. Açık halde bulunan ahşap çatı iskeletinin özgünlüğünü koruduğu görülmektedir. Yağhane yapısının yaklaşık on yıl önce bırakıldığı haliyle kronmuş olarak bulunduğu görülmektedir. Yapının iç mekânında; girişin solunda buhar kazanı teşkilatı, hemen yanında zeytin prine havuzu içinde gömülü halde p.t. zeytinyağı küpleri, giriş karşısında baskı makinası ve tulumbası, girişin solunda sonradan oluşturulduğu anlaşılardan muhdes bölüm, güney duvarı önünde beton zeytin havuzları ve zeytin kırma taşı ve teşkilatı yer almakta olup zeytin sıkımı için kullanılan deve kılından yapılmış çullar da bulunmaktadır. Doğu duvarı önünde ise duvara asılı vaziyette üzerinde malzemelerin asılı olduğu demir askılık yer almaktadır.</p> <p>Gemlik İlçesinde dünden bu güne korunarak tüm malzemeleri ve elemanları ile günümüze gelebilen tek Yağhane yapısıdır. Yağhane yapısının endüstriyel kültür mirası olarak tescillenerek Zeytin Müzesi fonksiyonu verilerek içinde bulunan makineler, teçhizatı ve yapının giriş kapısı önünde atıl vaziyette bulunan ezgi taşlarının koruma altına alınıp envanterlenerek restorasyon-konservasyon çalışmalarının yapılması ve gelecek kuşaklara aktarılması gerekmektedir.</p>	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON	
	ORJİNAL KULLANIMI: 1. Dönem Ticarethane (odun deposu) 2. Dönem Yağhane				
	BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kullanılmamaktadır.				
	ÖNERİLEN KULLANIMI: Zeytin Yağı Müzesi				
HAZIRLAYANLAR					
Ayşe YAVUZ - Arkeolog-Restoratör				23.11.2017	
Begüm SAĞIR Kültür ve Turizm Uzm.				23.11.2017	
Bursa Koruma Bölge Kurulunun 15.12.2017 gün ve 7450...sayılı kararı ile:					

YAYIN DİZİNİ:	EKLER:	KONTROL EDEN: Serpil ARIK Müdür V.	23.11.2017
İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Bilim Dalı- Büyük ve Küçük Kumla (Yüksek Lisans Tezi) Şenur KAYA- İstanbul 2000-Sayfa:78-7- Fotoğraf:233-235	RAPOR	X	
	FOTOĞRAF	X	
	RÖLÖVE PROJESİ		
	RESTORASYON PROJESİ		
	HARİTA	X	
	KROKI-PLAN		REVİZYON: //
	KİTABE		KURUL KARARLARI
	VAKFIYE		

2 9 - 11 - 2017